

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 8 Νοεμβρίου 2024, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Νεκταρία Δουλιανάκη (εισηγήτρια) και Βασιλική Πέππα, Σύμβουλοι, Αγγελική Κέντρου και Ελένη Κατσούρα, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε η Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Αικατερίνη Μαρκοβίτη, που αναπληρώνει νόμιμα τον κωλυόμενο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας.

Γραμματέας: Διονυσία Ανδρικογιαννοπούλου, ασκούσα καθήκοντα Προϊσταμένης Τμήματος, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την με ΑΒΔ .../2021 αγωγή των:

1. ... του ..., κατοίκου Χαϊδαρίου Αττικής (...).
2. ... του ..., κατοίκου Πανοράματος Κουτσοποδίου Άργους (...).
3. ... του ..., κατοίκου, Πανοράματος Κουτσοποδίου Άργους (...).
4. ... του ..., κατοίκου Μοναστηρακίου Αργολίδας (...).
5. ... του ..., κατοίκου Ναυπλίου (...).
6. ... του ..., κατοίκου Ρόδου (...).
7. ... του ..., κατοίκου Ναυπλίου (...).
8. ... του ..., κατοίκου Κιάτου Κορινθίας (...).
9. ... του ..., κατοίκου Ναυπλίου (...).
10. ... του ..., κατοίκου Νέου Ηραιού Αργολίδας (...).
11. ... του ..., κατοίκου Άργους (...).
12. ... του ..., κατοίκου Ναυπλίου (...).
13. ... του ..., κατοίκου Οικισμού Αγίου Γεωργίου Παραμυθιάς Δήμου Σουλίου (...).
14. ... του ..., κατοίκου Οικισμού Αγίου Γεωργίου Παραμυθιάς Δήμου Σουλίου (...).
15. ... του ..., κατοίκου Ιλίου Αττικής (...).
16. ... του ..., κατοίκου Αμπελακίων Σαλαμίνας (...).
17. ... του ..., κατοίκου Π. Φαλήρου, (...).

18. ... του ..., κατοίκου εν ζώή, Ν. Σμύρνης ...).
19. ... του ..., κατοίκου Αγ. Δημητρίου (...).
20. ... του ..., κατοίκου Ηρακλείου Κρήτης (...).
21. ... του ..., κατοίκου Ηρακλείου Κρήτης (...).
22. ... του ..., κατοίκου Ηρακλείου Κρήτης (...).
23. ... του ..., κατοίκου Ηρακλείου Κρήτης (...).

Οι ενάγοντες παραστάθηκαν διά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους Νικήτα Καλογιαννάκη (ΔΣΑ ...), πλην του 21^{ου} ενάγοντος, ... του ..., ο οποίος δεν παραστάθηκε.

Κατά του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Μετοχικό Ταμείο Στρατού», όπως εκπροσωπείται νόμιμα από τον Πρόεδρο του Διοικητικού του Συμβουλίου, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Το Ελληνικό Δημοσίον, νομίμως εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο των εναγόντων, πλην του 21^{ου}, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αγωγής.

Την εκπρόσωπο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Μετοχικό Ταμείο Στρατού» και του Ελληνικού Δημοσίου, η οποία ζήτησε την απόρριψη της αγωγής, και

Την Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την παραπομπή της υπό κρίσης αγωγής στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο

1. Με την ένδικη αγωγή, οι ενάγοντες με αριθμό δικογράφου από 1 έως 12 και από 14 έως 23, οι οποίοι κατά τα εκτιθέμενα στο δικόγραφο είναι στρατιωτικοί συνταξιούχοι, καθώς και η 13^η ενάγουσα που φέρεται, κατά δήλωσή της, ως κληρονόμος του στρατιωτικού συνταξιούχου ..., ζητούν να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Μετοχικό Ταμείο Στρατού» οφείλει να τους καταβάλει, νομιμοτόκως, τα ειδικώς αναφερόμενα στο δικόγραφο ποσά, ως αποζημίωση, κατ' εφαρμογή των άρθρων 105 και 106 του ΕισΝΑΚ, για την ισόποση περιουσιακή ζημία που υπέστησαν από την παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς τους, περικοπή των καταβαλλόμενων από το εναγόμενο, μερισμάτων τους, για το χρονικό διάστημα από 1.7.2016 έως 30.6.2021, κατ' εφαρμογή των

διατάξεων του άρθρου πρώτου υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 2 του ν. 4093/2012 (Α' 222), και, επιπλέον, σε έκαστο εξ αυτών το ποσό των 500,00 ευρώ ως χρηματική αποζημίωση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστησαν από τις κατά τους ισχυρισμούς τους, παράνομες ενέργειες του εναγομένου Μ.Τ.Σ. Τέλος, αιτούνται να υποχρεωθεί το εναγόμενο να διακόψει τις παρακρατήσεις επί των μερισμάτων τους.

2. Συνεπεία του θανάτου του 18^{ου} ενάγοντος, ... του ..., στις 16.8.2022 (σχετ. το από ... απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου του ληξιαρχείου του Δήμου Πύργου, Νομού Ηλείας), δήλωση για την συνέχιση της δίκης υπέβαλε η φερόμενη ως μοναδική εκ διαθήκης κληρονόμος του ... του

3. Νομίμως εχώρησε η συζήτηση της ένδικης αγωγής παρά την απουσία του 21^{ου} ενάγοντος, ... του ..., ο οποίος κλητεύθηκε νομίμως και εμπροθέσμως, διά θυροκολλησεως (σχετ. η από 30.9.2024 έκθεση επίδοσης), να παρασταθεί κατά τη συζήτηση της υπόθεσής του.

4. Οι στρατιωτικοί, ως υπάλληλοι του Κράτους, υπάγονται στο συνταξιοδοτικό καθεστώς που διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 73 παρ. 2 και 3, 80 και 98 παρ. 1 περ. δ' και στ' του Συντάγματος, η δε σύνταξη αυτών ως απόρροια του ανωτέρω ειδικού συνταγματικού πλαισίου, δεν υπόκειται στις αρχές που διέπουν τα, κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (ΕλΣυν Ολ. 2020/2020 ιδίως σκέψεις 118, 119, 127, 137/2019, 1388, 1277, 32/2018, 244/2017 κ.α.), αλλά διαμορφώνεται από τον νομοθέτη στη βάση της αναγνώρισης της προσφοράς τους κατά την ενεργό υπηρεσία – ως συνέχισης της αμοιβής τους από αυτήν – (ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, 137/2019, 1388, 1277, 32/2018, 244/2017 κ.α.) από όπου και επιβάλλεται μία κατ' αρχήν εύλογη, εν όψει του συνόλου των περιστάσεων, αναλογία μεταξύ σύνταξης και αποδοχών ενεργείας (ΕλΣυν Ολ. 2020/2020, Ολ. 244/2017 κ.α.).

5. Σύμφωνα με το άρθρο 98 παράγραφος 1 περ. στ' του Συντάγματος, οι αναφυόμενες από την απονομή συντάξεων δημόσιων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών διαφορές, ανεξαρτήτως του είδους της προσβολής του δικαιώματος και του δικονομικού μέσου διά του οποίου άγονται ενώπιον της δικαιοσύνης, που αφορούν τόσο την ύπαρξη του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και την έκταση των οικονομικών του αποτελεσμάτων, ανήκουν στην ειδική αποκλειστική δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αποκλείεται δε η κρίση άλλων δικαστηρίων επί των εν λόγω θεμάτων, ευθέως ή παρεμπιπτόντως (βλ. ΑΕΔ 1/2004, 4, 3/2002, 4/2001, ΕλΣυν Ολ. 484/2018, 2261/2009). Αντιθέτως, δεν αποτελούν διαφορές από την απονομή σύνταξης κατά το άρθρο 98 παρ. 1 στ' του Συντάγματος υπαγόμενες στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά

κοινωνικοασφαλιστικές διαφορές, για την εκδίκαση των οποίων αρμόδια είναι τα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, εκείνες που αφορούν, μεταξύ άλλων, στην απονομή ή τον καθορισμό του ύψους της σύνταξης ή άλλης χρηματικής παροχής που δικαιούνται οι πρώην δημόσιοι υπάλληλοι ή λειτουργοί και τα εξαρτώμενα αυτών μέλη όταν η εν λόγω παροχή δεν δύναται να χαρακτηριστεί ως «σύνταξη» κατά την έννοια που δόθηκε στον όρο αυτό στη σκέψη 4, αλλά αποτελεί παροχή κοινωνικής ασφάλισης, η οποία χορηγείται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας για την κοινωνική ασφάλιση (Α.Ε.Δ. 2/2004, 6/2003, 3/2002, ΕλΣυν ΙΙΙ Τμ. 225/2018, V Τμ. 1733/2016). Περαιτέρω, στην αρμοδιότητα των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων υπάγονται και οι αγωγές με τις οποίες επιδιώκεται αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από παράνομες πράξεις ή παραλείψεις οργάνων του Δημοσίου ή ν.π.δ.δ. κατά την εφαρμογή της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας.

6. Το π.δ. της 10.5/20.7.1926 «Περί κώδικος των Νόμων και Νομοθετικών Διαταγμάτων περί Μετοχικού Ταμείου του κατά Γην Στρατού» (Α' 241), το οποίο κυρώθηκε με το ν.δ. της 24/25.10.1927 (Α' 230) και το ν. 3486/1928 (Α' 66), ορίζει ότι το Μετοχικό Ταμείο Στρατού αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου υπαγόμενο στην αρμοδιότητα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (άρθρα 1 και 2), το οποίο έχει ως αποστολή την οικονομική ενίσχυση των μετόχων του δια της παροχής, μεταξύ άλλων, σε αυτούς και στις ορφανικές τους οικογένειες μερίσματος. Σύμφωνα δε με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του α.ν. 559/1937 (Α' 107), με το οποίο είχε τροποποιηθεί και συμπληρωθεί το άρθρο 23 της νομοθεσίας του Μετοχικού Ταμείου στρατού, μέτοχοι του Ταμείου (μόνιμοι εν ενεργεία αξιωματικοί και οπλίτες και οι αντιστοιχούντες και εξομοιούμενοι με αυτούς, στους οποίους περιλαμβάνονταν και οι εν ενεργεία μόνιμοι αξιωματικοί, ανθυπασιπιστές και οπλίτες της Χωροφυλακής) «εξερχόμενοι του Στρατεύματος, καθ' ον τρόπον προβλέπουσιν οι σχετικοί νόμοι ... και εφ' όσον ήθελον τύχει ισοβίου στρατιωτικής συντάξεως κατά τους εκάστοτε ισχύοντες περί στρατιωτικών συντάξεων νόμους, συντρεχουσών και των λοιπών προϋποθέσεων της νομοθεσίας του Ταμείου καθίστανται τη αιτήσει των δικαιούχοι μερίσματος εκ του Ταμείου, δικαιούμενοι εκ των διανεμομένων ετησίων εσόδων των κάτωθι κατά βαθμόν μεριδίων...». Περαιτέρω, η ως άνω αποστολή του Μετοχικού Ταμείου Στρατού, δηλαδή η απονομή στους μετόχους μερίσματος καθώς και οι δικαιούχοι αυτού προβλέπονται και σε μεταγενέστερα νομοθετήματα (άρθρο 1 και επ. του ν. 1105/1980, Α' 299 κ.ά.), ενώ με το άρθρο 1 του π.δ. 485/1987 (Α' 223), που εκδόθηκε στα πλαίσια της παρεχόμενης από τα άρθρα 53 και 60 του ν. 1481/1984 (Α' 152) εξουσιοδότησης, υπήχθη στην ασφάλιση του Μετοχικού Ταμείου Στρατού το αστυνομικό προσωπικό που εισέρχεται στην Ελληνική Αστυνομία μετά την έναρξη ισχύος του νόμου 1481/1984. Εξάλλου, οι πόροι του Μετοχικού Ταμείου Στρατού απαρτίζονται, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 14 του ως άνω π.δ. της 10.5/20.7.1926, πέραν των κρατήσεων που ενεργούνται επί των

παντός είδους αποδοχών των μετόχων του και από το ποσοστό που παρακρατείται επί των προμηθειών κάθε είδους υλικού πολέμου και εν γένει στρατιωτικού υλικού (περίπτ. 17 και επ. του ανωτέρω άρθρου). Εξάλλου, το Μετοχικό Ταμείο Στρατού αποτελεί επικουρικό οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης, το δε απονεμόμενο από αυτό μέρος συνιστά περιοδική παροχή κοινωνικής ασφάλισης (βλ. ΣτΕ 2310/2015 σκ.7η, 2161/2006 σκ.4^η, ΔιοικΠρωτΑθ 11433/2024, σκ. 5^η, ΔιοικΠρωτΗρ 560/2022, σκ. 4^η).

7. Η Δικονομία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4700/2020, Α' 127) ορίζει στο άρθρο 6 ότι: «1. (...) 2. Οι διαφορές που ανήκουν στη δικαιοδοσία της διοικητικής δικαιοσύνης παραπέμπονται, με απόφαση οποιουδήποτε σχηματισμού επιληφθεί αυτών, στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο (...)» και στο άρθρο 7 ότι: «1. Το Δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως τη δικαιοδοσία του. 2. Απόφαση Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία απορρίπτεται αίτηση δικαστικής προστασίας ως υπαγόμενη στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων ή με την οποία παραπέμπεται υπόθεση στη διοικητική δικαιοσύνη κοινοποιείται αμελλητί από τον γραμματέα του σχηματισμού που την εξέδωσε στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος μπορεί να την προσβάλει με αίτηση αναίρεσης. Την απόφαση αυτή μπορεί να προσβάλουν και οι διάδικοι».

8. Με την ένδικη αγωγή οι ενάγοντες ζητούν, όπως προαναφέρθηκε, να αναγνωρισθεί ότι το εναγόμενο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Μετοχικό Ταμείο Στρατού», οφείλει να τους καταβάλει νομιμοτόκως τα ειδικώς αναφερόμενα, για τον καθένα εξ αυτών, στο δικόγραφο ποσά, ως αποζημίωση, κατ' εφαρμογή των άρθρων 105 και 106 του ΕισΝΑΚ, για την ισόποση περιουσιακή ζημία που υπέστησαν από την παράνομη, κατά τους ισχυρισμούς τους, περικοπή των καταβαλλόμενων από το εναγόμενο, μερισμάτων τους, για το χρονικό διάστημα από 1.7.2016 έως 30.6.2021, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου πρώτου υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 2 του ν. 4093/2012 (Α' 222). Με δεδομένα αυτά, και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις της παρούσας, το Δικαστήριο κρίνει ότι με την ένδικη αγωγή δεν γεννάται συνταξιοδοτική διαφορά υπαγόμενη στη δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά αποζημιωτική αξίωση με υποκείμενη αιτία την φερόμενη παραβίαση της εφαρμοστέας εν προκειμένω κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, κατά την έννοια του άρθρου 7 παρ. 1 (περ. α') και 5 του ν. 702/1977, υπαγόμενη στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Τούτο, διότι το ληφθέν από τους ενάγοντες χρηματικό βοήθημα (μέρισμα), δεν συνιστά παροχή ισόβιας σύνταξης, χορηγούμενης αντί μισθού και ως συνέχεια αυτού, μετά την αποχώρησή τους από την ενεργό υπηρεσία. Αντίθετα, η ως άνω διαφορά αφορά χρηματική παροχή κοινωνικής ασφάλισης χορηγούμενη στους ασφαλισμένους του Μετοχικού Ταμείου Στρατού κατ' εφαρμογή της

κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας. Δοθέντος δε ότι οι αξιώσεις των εναγόντων δεν υπερβαίνουν κατά περίπτωση (καθ' έκαστο) το ποσό των 40.000 ευρώ, η ένδικη αγωγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 4700/2020 σε συνδυασμό με τα άρθρα 7 του ν. 702/1977 και 6 παρ. 2 γ', όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 5119/2024, και 7 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, πρέπει να παραπεμφθεί στο Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν.4700/2020, αντίγραφο της παρούσας απόφασης πρέπει να κοινοποιηθεί αμελλητί στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για τους λόγους αυτούς

Παραπέμπει την αγωγή στο Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών.
Και

Ορίζει να κοινοποιηθεί αμελλητί αντίγραφο της παρούσας στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε, σε τηλεδιάσκεψη, μέσω της υπηρεσίας τηλεδιασκέψεων e:Presence.gov.gr (άρθρο 295 παρ. 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 357 του ν. 4700/2020), στην Αθήνα στις 17 Ιανουαρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΔΟΥΛΙΑΝΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΑ ΑΝΔΡΙΚΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 24 Ιανουαρίου 2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΑ ΑΝΔΡΙΚΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ